

Velké Meziříčí

Město pod mostem

FOTO: JAN PERGLER

JAK SE TAM DOSTAT

Velké Meziříčí leží přímo na dálničním spojení D1 Praha – Brno. Vzdálenost od Prahy je zhruba 150 kilometrů. Autobus z pražského nádraží Florenc vyráží několikrát denně, jízda trvá zhruba dvě hodiny a cestující zaplatí za jízdenku 130 korun. Vlakem se dostanete z Prahy jen velmi složitě s několika přestupy za 250 Kč. Z Brna jezdí autobus i několikrát za hodinu, jízdenka stojí kolem 50 korun a nejrychlejší spoj urazí vzdálenost mezi městy za 40 minut. Ani vlakem z Brna se necestuje přímo, přestupuje se v nedalekém Křižanově. Parkovat se dá přímo na náměstí, platí se za jezd do městského centra.

Toho rána panovala v sarajevském hotelu Bosna výborná nálada. Obloha byla rozjasněná a císařský dvůr v čele s následníkem trůnu Františkem Ferdinandem d'Este se připravoval na prohlídku bosenské metropole. O značný kus dál ve městě se chystala skupina mladíků pod vedením Gavrila Principa. I oni plánovali, že dopoledne stráví v sarajevských ulicích. Pomalu se schylovalo k tomu, že oba hlavní protagonisté propojí své osudy a ovlivní tím běh světa minimálně na další půlstoletí. Byla neděle 28. června roku 1914 – jedno z těch dat, na které se nezapomíná. Jakou spojitost ale má atentát na následníka rakousko-uherského trůnu v dalekém Sarajevu s jedenácti tisícovým městem na Českomoravské vysočině?

Věrný hrabě

Abychom propojili smrt člena císařské rodiny a Velké Meziříčí, musíme se v čase vrátit

o pět let zpět. Nechme tedy Principa a Ferdinanda, aby si ještě nějakou chvíli šli každý po svém. V září roku 1909 se Velké Meziříčí na pár dní mohlo považovat za pupek světa, tedy alespoň ten rakousko-uherský pupek. V nedalekém Křižanově sídlilo velitelství modré armády a v Jaroměři měla zase svůj hlavní stan armáda červená. V okolí Velkého Meziříčí se konaly císařské manévry a zdejší zámecké komnaty obývali významní hosté: německý císař Vilém II., rakousko-uherský monarcha František Josef a následník rakouského trůnu Ferdinand d'Este. Zámek tehdy patřil Františku Arnoštovi hraběti Harrachovi. Potomek slavného rodu zdědil velkomeziříčské panství rok před vojenskými manévry po svém strýci Rudolfo Lobkovicovi. Ferdinand d'Este si zámeckého pána oblíbil natolik, že jej na bosenské manévry v roce 1914 povolal coby svého pobočníka. Toho

osudného červnového rána roku 1914 také nasedl následník trůnu do černého vozu Graf&Stift, jehož majitelem byl právě hrabě Harrach. Až do okamžiku, kdy první z atentátníků vhodil do otevřeného vozu granát, seděl hrabě Harrach vepředu vedle svého řidiče. Granát stačil následník trůnu ještě vyhodit z auta a pokračovat v plánované cestě na sarajevskou radnici. Od tohoto okamžiku už stál věrný hrabě →

